

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoR/3/2026
Identifikačné číslo spisu:	7125204968
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7125204968.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa O. J., narodeného XX. W. XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, dieťa otca: K. J., narodeného XX.XX.XXXX, H. D., L. XXX/XX, a matky: B. T. K. E., narodenej XX. Q. XXXX, O.-L. - D., XX S. T., D. XEU, O. I., štátna občianska O. I., v konaní na návrh navrhovateľov 1/ O. - L.-D. S. J., Q. N., J. Q., D., O. - L.- D.K., D. Xbj., O.K. I., 2/ B. T. K. E., narodenej XX. Q. XXXX, O.-L. - D., XX S. T., D. XEU, O. I., obaja navrhovatelia zastúpení JUDr. Daniela Ježová, LL.M., PhD., advokátka, Bratislava, Javorinská 13, o nariadenie návratu mal. dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu, t. j. do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, vedenom na Mestskom súde Košice sp. zn. 85Pn/1/2025, o dovolaní otca maloletého proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. novembra 2025 sp. zn. 19CoP/90/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 10. júla 2025, č. k. 85Pn/1/2025-140 návrh zamietol a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konanie.

1.1. Vec právne posúdil podľa ustanovení čl. 1 ods. 2 Ústavy SR č. 460/1992 Zb.; čl. 1; 3; 4; 8; 12; 13; 19; 20 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej aj „Haagsky dohovor“ alebo „Dohovor“); § 2 ods. 1; § 123 ods. 1, 2; § 125; § 126; § 129; § 133 ods. 1, 2; § 134 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“). O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP a po vecnej stránke mal za preukázané, že došlo k zmene obvyklého pobytu u maloletého dieťaťa; následne sa zaoberal otázkou, či premiestnenie alebo zadržanie maloletého dieťaťa otcom mimo jeho obvyklého pobytu bolo neoprávnené. Nebolo sporné, že opatrovnícke právo k maloletému dieťaťu nadobudla na základe rozhodnutie rodinného súdu Mestská rada Stockton Borough Council, zo zhodného vyjadrenia účastníkov vyplynulo, že i keď Mestská rada

nadobudla opatrovnícke právo, osobnú starostlivosť naďalej zabezpečovali obidvaja rodičia a v októbri 2024 osobnú starostlivosť zabezpečoval len otec. Podľa predložených súdnych rozhodnutí zmena pobytu maloletého dieťaťa je možná len so súhlasom Mestskej rady Stockton Borough Council. Navrhovatelia v podanom návrhu uviedli, že otec s maloletým opustil Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska bez súhlasu Mestskej rady, čím došlo k neoprávnenému premiestneniu maloletého dieťaťa na územie Slovenskej republiky. Ďalej mal za preukázané, že došlo k medzinárodnému únosu a je podľa Dohovoru povinnosť maloleté dieťa vrátiť. Dohovor stanovuje určité podmienky, za ktorých nemusí dôjsť k návratu maloletého dieťaťa. Najvyšší súd Slovenskej republiky aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opätovne zdôrazňovali, že aj v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa, je potrebné v maximálnej miere chrániť práva v záujme maloletého dieťaťa a skúmať, či nie sú splnené podmienky ustanovené v čl. 13 Dohovoru na odmietnutie nariadenia návratu maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o návrate maloletého dieťaťa do iného zmluvného štátu Dohovorom, musí súd vychádzať zo starostlivého zistenia skutkového stavu. Dôvody, ktoré by mohli eliminovať návrat dieťaťa do miesta bydliska v inom členskom štáte, musia byť zistené a objasnené natoľko dostatočne, aby čo najúplnejšie ozrejmili všetky okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať skutočný postoj rodiča. Ďalej súd prvej inštancie citoval z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva G.M. proti Poľsku, Olson proti Švédsku.

1.2. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal možnosťou aplikácie čl. 13 písm. b) Dohovoru, ktorý umožňuje, aby súd nenariadil návrat dieťaťa, ak osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením - v tomto prípade otec - preukáže, že existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme, alebo ho inak priviedol do nezniesiteľnej situácie. Čl. 13 je potrebné vykladať reštriktívne, teda musí byť jednoznačne preukázané, nie akékoľvek, ale konkrétne nebezpečenstvo a ujma, ktorá by maloletému v prípade návratu do miesta obvyklého pobytu hrozila alebo taká konkrétna okolnosť, ktorá by maloletého priviedla do nezniesiteľnej situácie. Súd skúmal, či sa maloletý zžil s novým prostredím. Zo správ kolízneho opatrovníka, ktorý osobne vykonal šetrenie v rodine maloletého dieťaťa mal súd za preukázané, že maloletý je zdravý, napreduje, zlepšuje sa v slovenskom jazyku, pravidelne navštevuje škôlku, otec sa oňho riadne stará, je vždy čisto a vhodne oblečený. Maloletý ľúbi otca, ľúbi aj babku a deda, ktorí s ním bývajú v jednej domácnosti. Mamku neľúbi, nechce ísť k nej, u otca je dobre. Spí sám na posteli, kde je aj otec, v prítomnosti otca je spokojný, vyžaduje si jeho prítomnosť. Zo správy z materskej školy vyplýva, že dieťa sa ráno spolu s otcom dlhšie lúči, pretože dieťa na ňom lipne. V domácnosti otca má vytvorené veľmi dobré a vhodné podmienky, otec má vytvorené vhodné podmienky pre jeho zdravý vývin, zabezpečuje mu riadnu starostlivosť, otec sa mu plnohodnotne venuje, má vytvorené blízke citové väzby s blízkou rodinou otca, navzájom si pomáhajú a podporujú sa.

1.3. Súd prvej inštancie zdôraznil, že v konaniach vo veci týkajúcich sa maloletých detí je vždy povinný zisťovať vôľu maloletých detí. Maloleté dieťa v rámci pohovoru pred kolíznym opatrovníkom odmietlo návrat do Anglicka; po absolvovaní pohovoru pred úradom uviedol, že chce zostať so svojim otcom, má ho rád a nechce sa vrátiť ku mamke. Súd konštatoval, že maloletý je zžitý s novým prostredím, v ktorom s otcom žije od novembra 2024, má vytvorené všetky potrebné väzby pre jeho zdravý a optimálny sociálny, fyzický a duševný vývin, neboli zaznamenané žiadne nedostatky v starostlivosti a vo výchove. Otec ako dôvod jeho nenávratu do Spojeného kráľovstva uvádzal možnosť odobratia maloletého rodičom do vyriešenia sporu ohľadne rodičovskej starostlivosti, čo potvrdila aj samotná zástupkyňa navrhovateľov. Kolízna opatrovníčka ako aj otec poukazovali na to, že pri návrate maloleté dieťa bude vystavené stresovým situáciám, zrejmej duševnej ujme v dôsledku toho, že bude zverené do profesionálnej rodiny, a na preukázanú vôľu maloletého zostať v starostlivosti otca, ako aj na záujem maloletého dieťaťa. Na Slovensku zabezpečuje starostlivosť o maloletého otec so svojou rodinou a maloletý je na otca a jeho rodinu naviazaný. Súd nemohol otcovi uložiť povinnosť, aby sa vrátil do Spojeného kráľovstva a je zrejme, že návrat maloletého do Spojeného kráľovstva bez otca by mu spôsobil nenávratnú ujmu. Skutočnosť, že by maloletý utrpel nezniesiteľnú ujmu, keby bol oddelený od otca je absolútne zrejmá, maloletý je zvyknutý na otca, na Slovensku žije od novembra 2024, navštevuje tu materskú škôlku. Pokiaľ ide o tvrdenie právnej zástupkyne matky, že maloletý má väzby aj s rodinou vo Veľkej Británii, s týmto tvrdením možno čiastočne súhlasiť, avšak tieto väzby neboli také hlboké, že by utrpel takú ujmu, akú by utrpel naopak teraz, keďže po navrátení maloletého do Spojeného

kráľovstva by dieťa bolo umiestnené v profesionálnej rodine, bol by odlúčený tak od otca ako aj matky, keďže je naňho citovo naviazaný už od narodenia. Premiestnenie maloletého bez otca a do profesionálnej rodiny by bolo preňho stresujúce, nebolo by to v jeho záujme, narušilo by to jeho psychickú rovnováhu a mohlo by mu to spôsobiť nenapraviteľnú psychickú traumu a dostalo ho do neznesiteľnej situácie ako to upravuje čl. 13 písm. b) Dohovoru. Starostlivosť o maloletého zo strany otca predstavuje nevyhnutný aspekt realizácie najlepšieho záujmu maloletého. Z vyjadrenia právnej zástupkyne navrhovateľov vyplýva, že dieťa v prípade návratu do Spojeného kráľovstva bude umiestnené v profesionálnej rodine, súd pritom poznamenáva, že osobná starostlivosť rodičov o dieťa má prednosť pred akoukoľvek formou náhradnej osobnej starostlivosti a otec prejavil záujem o vykonávanie osobnej starostlivosti o dieťa. Za okolností, kedy dieťaťu reálne hrozí jeho odňatie rodičom v prípade návratu, nie je v jeho záujme návrat. Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na § 52 CMP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky maloletého uznesením z 19. novembra 2025 sp. zn. 19CoP/90/2025 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že I. Súd nariadil návrat maloletého dieťaťa: O. J., narodeného XX. W. XXXX, do krajiny obvyklého pobytu, do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska; II. Súd nariadil otcovi maloletého dieťaťa: K. J., narodenému XX. X. XXXX, aby maloleté dieťa O. J., narodeného XX. W. XXXX navrátil na územie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia; III. žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Po právnej stránke aplikoval § 123 ods. 1 CMP, čl. 3, čl. 5, čl. 13 Haagskeho Dohovoru a vecne konštatoval, že hlavnou otázkou v tomto konaní bolo posúdiť neoprávnenosť premiestnenia dieťaťa do cudziny. Právny záver o neoprávnenom premiestnení dieťaťa vyžaduje splnenie troch predpokladov, a to: a) existenciu opatrovníckeho práva, b) výkon opatrovníckeho práva v čase premiestnenia, a to buď spoločne alebo samostatne a c) porušenie opatrovníckeho práva. V tomto prípade je podmienka existencie opatrovníckeho práva navrhovateľov splnená. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že premiestnenie maloletého na územie Slovenskej republiky bolo neoprávnené. Následné kroky otca v podobe zápisu dieťaťa v predškolskom zariadení na Slovensku na tomto fakte nič nemenia.

2.2. Po prijatí právneho záveru, že v konkrétnom prípade došlo k neoprávnenému premiestneniu dieťaťa do cudziny uviedol, že je povinnosťou súdu skúmať, či v danom prípade je možné aplikovať výnimky, ktoré v súlade s čl. 13 a čl. 20 Dohovoru umožňujú nenariadiť návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu. V tomto momente súd skúma najlepší záujem dieťaťa v širšom kontexte, nielen z pohľadu, či premiestnenie bolo neoprávnené, pričom výnimky musí posudzovať reštriktívne. Tvrdenie účastníka konania, že dieťaťu po návrate hrozí psychická ujma musí byť dostatočne preukázané a súd musí posúdiť vzájomnú rovnováhu kolidujúcich záujmov dieťaťa a jeho rodičov. Výnimky podľa článku 13 je pritom potrebné podľa Dohovoru vykladať reštriktívne a mať pri jeho aplikácii na zreteli, že vo svojej podstate ide proti hlavným cieľom Dohovoru. Odvolací súd zdôraznil, že návratové konanie, ako výslovne vyplýva zo znenia Haagskeho dohovoru (čl. 19) nie je svojou povahou konaním vo veci samej, teda nejde o konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ale je možné ho považovať za konanie charakterovo blízke konaniu o neodkladnom opatrení, v ktorom je zisťovaný konflikt v otázke jurisdikcie (nie v otázke starostlivosti o deti) a má v ňom byť s konečnou platnosťou zodpovedaná otázka jurisdikcie nad maloletým dieťaťom. V návratovom konaní preto súd nehodnotí rodičovské kompetencie, vzťahy v rodine, výchovné prostredie ani osobné a majetkové pomery rodičov a schopnosť rodičov saturovať potreby či záujmy maloletého. V kontexte § 123 CMP súd v danom konaní zisťuje výlučne skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska výkladu citovaných ustanovení Haagskeho dohovoru.

2.3. Odvolací súd považoval za preukázané, že návrh podali aktívne legitimovaní navrhovatelia včas a dôvodne. Niet pochyb o tom, že otec bez súhlasu opatrovníka Stockton-on-Tees Borough Council, ako vykonávateľa opatrovníckeho práva, vyplývajúceho mu zo súdneho rozhodnutia, maloleté dieťa neoprávnene premiestnil z miesta obvyklého pobytu, ktorým je Stockton-on-Tees v Spojenom kráľovstve, na územie Slovenskej republiky do Zemplínskej Teplice. Otec bez súhlasu

opatrovníka nebol oprávnený maloleté dieťa natrvalo premiestniť a zmeniť mu bydlisko. Niet pochyb o tom, že po príchode na Slovensko otec podnikol potrebné kroky na to, aby sa dieťa v prostredí integrovalo. Nemožno však opomenúť, že otec premiestnil maloleté dieťa bez súhlasu opatrovníka, a teda v rozpore so zákonom. Stav vzniknutý v dôsledku protiprávneho konania súd nemôže akceptovať ako stav zákonný. Vzhľadom na to, že opatrovník začal konať vo veci návratu včas a využil všetky zákonné možnosti, akceptovanie vzniknutých väzieb v mieste aktuálneho pobytu ako dôvod na nenariadenie návratu by bolo priamo v rozpore s Haagskym dohovorom. Zžitie sa maloletého dieťaťa s novým prostredím by s odkazom na čl. 12 Haagskeho dohovoru mohlo mať relevanciu len ak by bol návrh podaný po uplynutí jedného roka. Iný výklad by bol rozširujúcim výkladom, ktorý je priamo v rozpore s účelom Haagskeho dohovoru. Opätovne je potrebné zdôrazniť, že o rodičovských kompetenciách, schopnosti rodičov uspokojiť aktuálne vývinové potreby maloletého dieťaťa a ostatných podstatných otázkach na rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností bude rozhodovať súd v konaní o úprave rodičovských práv a povinností. Preto obavy otca o to, že v prípade návratu dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu nebudú garantované jeho zákonné práva, nie sú na mieste. Konštatovanie, že maloleté dieťa má byť pri otcovi, pretože tento je primárnou osobou, nemá v danom prípade opodstatnenie. Je potrebné zdôrazniť, že takéto tvrdenie je aj v rozpore s cieľom čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru (bližšie pozri Pérez-Vera, E., Rapport explicatif, str. 461-462, dostupné na <https://assets.hcch.net/docs/>) a na to nadväzujúcou judikátúrou ESLP, podľa ktorej ujma podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru nemôže vzniknúť výlučne z odlúčenia dieťaťa od rodiča zodpovedného za neoprávnené premiestnenie (K. J. proti Poľsku, bod 67, G.S. proti Gruzínsku, sťažnosť č. 2361/13, bod 56).

2.4. Otázkou aplikácie čl. 13 Haagskeho dohovoru sa zaoberal aj Ústavný súd SR o. i.

v náleze III. ÚS 87/2024, kde uviedol, cit.: „...Namietaný zásah do súkromného a rodinného života sťažovateľov podľa čl. 19 ods. 2 ústavy je nutné posudzovať spolu s možným zásahom do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru v nadväznosti na judikatúru ESLP, ktorá sa osobitne zaoberá čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru. Túto judikatúru následne prevzal aj ústavný súd (IV. ÚS 100/2014), pričom jej závery interpretoval tak, že vo veciach rodičovských únosov sa čoraz častejšie prejavuje názor, že návrat dieťaťa nemá byť v prípadoch, keď je Haagsky dohovor aplikovateľný, nariadený automaticky alebo mechanicky a najlepší záujem dieťaťa musí byť posudzovaný v každom jednotlivom prípade a závisí od škály individuálnych okolností, konkrétne od veku a stupňa vyspelosti, prítomnosti alebo absencie rodičov, okolia a skúseností. Z procesného hľadiska má národný orgán konať na základe úplného preskúmania celkovej rodinnej situácie a faktorov materiálnej, emocionálnej, zdravotnej, psychologickkej a podobnej povahy. V tejto súvislosti ústavný súd odkázal na rozsudok ESLP Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku zo 6.7.2010 o sťažnosti č. 41615/07, z ktorého vyvodil, že ESLP vyžaduje preskúmanie najlepšieho záujmu dieťaťa v širšom kontexte ako len vo vzťahu k posúdeniu, či nie sú dané okolnosti podľa čl. 13 a čl. 20 Haagskeho dohovoru, teda výnimky z povinnosti nariadiť návrat (obdobne I. ÚS 298/2018). Uvedený názor je však potrebné doplniť o vývoj judikatúry ESLP, a to najmä s ohľadom na to, že dochádza k rozširovaniu výnimiek z nariadenia návratu maloletého, hoci judikatúra ESLP smeruje k ich reštrikcii. Rozširovanie dôvodov na nenariadenie návratu bez jasne vymedzenej hranice, keď sa len vychádza „z potreby širšieho kontextu“, môže viesť k rozporu s Haagskym dohovorom. Z rozsudku ESLP vo veci X. proti Lotyšsku (sťažnosť č. 27853/09) vyplýva, že dohovor a Haagsky dohovor treba vykladať vo vzájomnom súlade, pričom rozhodujúcim faktorom je najlepší záujem dieťaťa. Pri posudzovaní žiadosti o návrat dieťaťa podľa Haagskeho dohovoru sa musí najlepší záujem dieťaťa posudzovať s ohľadom na výnimky stanovené v čl. 12, čl. 13 písm. a) a b) a čl. 20. ESLP ďalej objasnil, že jeho záver v bode 139 rozsudku Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku, podľa ktorého sú „vnútroštátne súdy povinné pri posudzovaní žiadosti o návrat dieťaťa podľa Haagskeho dohovoru dôkladne preskúmať rodinnú situáciu a celý rad ďalších faktorov“, nie je sám osebe zásadou uplatňovania Haagskeho dohovoru (bod 105). ESLP upresnil, že vzájomne súladný výklad dohovoru a Haagskeho dohovoru sa dosiahne za splnenia dvoch predpokladov. Po prvé, faktory, ktoré môžu odôvodniť uplatnenie výnimiek z pravidla návratu dieťaťa podľa čl. 12 a čl. 13 písm. a) a b) a čl. 20 Haagskeho dohovoru, budú súdmi dôkladne zvážené, a to najmä vtedy, ak na ne upozorní niektorý z účastníkov konania. Súdy zároveň musia o týchto skutočnostiach rozhodnúť a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodniť. Druhý predpoklad je, že tieto faktory musia byť posúdené vo svetle čl. 8 dohovoru, ktorý ukladá súdu rozhodujúcemu o žiadosti o návrat dieťaťa podľa Haagskeho dohovoru

špecifickú procesnú povinnosť posúdiť obhájiteľné tvrdenie, že dieťaťu po návrate hrozí vážna ujma. Preto musí byť rozhodnutie konkrétne zdôvodnené. EŠLP tiež pripomenul, že výnimky z pravidla návratu treba vykladať striktnie. Súd sa musia zároveň presvedčiť o tom, že v krajine návratu sú skutočne k dispozícii zodpovedajúce záruky a že v prípade, že je im známa existencia rizika, boli prijaté ochranné opatrenia. Obdobný prípad ako vec sťažovateľov bol posudzovaný v rozsudku EŠLP K. J. proti Poľsku, (sťažnosť č. 30813/14), ktorý sa týkal sťažnosti otca, ktorý spolu s matkou a dieťaťom do veku jeho dvoch rokov žil v Spojenom kráľovstve a po presťahovaní matky s dieťaťom do Poľska na poľských súdoch neúspešne žiadal o návrat dieťaťa do Spojeného kráľovstva. EŠLP rozhodol, že došlo k porušeniu pozitívnych záväzkov štátu podľa čl. 8 dohovoru, a stanovil, že matka namiesto toho, aby zdôvodnila konkrétne riziká pre dcéru v prípade jej návratu do Spojeného kráľovstva, uviedla len rozpad svojho manželstva a svoje obavy, že dieťaťu nebude umožnené opustiť Spojené kráľovstvo. Poľské súdy však podľa EŠLP nesprávne uznali jej dôvody za dostatočne presvedčivé na to, aby dospeli k záveru, že návrat dieťaťa do Spojeného kráľovstva či už s matkou, alebo bez nej bude viesť k neznesiteľnej situácii maloletej. Vnútroštátny súd tak má v prípade posudzovania splnenia pozitívnych záväzkov vyplývajúcich z čl. 8 dohovoru (X. proti Lotyšsku, bod 95 a K. J. proti Poľsku, bod 57) povinnosť posúdiť, či bola dodržaná spravodlivá rovnováha medzi záujmami dieťaťa a každého z rodičov“. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 52 CMP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal otec maloletého (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 432 ods. 1 CSP. Namietal, že odvolací súd zmenou rozhodnutia súdu prvej inštancie sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR (poukázal najmä na nález III. ÚS 87/2024 a EŠLP (vec X proti Lotyšsku) bez toho, aby náležite zistil skutkový stav a vyrovnal sa s existenciou „neznesiteľnej situácie“. V rámci nesprávneho právneho posúdenia „vážneho nebezpečenstva“ a „neznesiteľnej situácie“ podľa čl. 13b Haagskeho dohovoru poukázal na skutočnosť, že v prípade návratu nebude maloletý zverený do starostlivosti matky, ale bude umiestnený do systému náhradnej starostlivosti pod dohľadom sociálneho úradu, teda nenavráti sa do rodiny, ale nastane inštitucionalizácia 5 ročného dieťaťa. Maloletý má silnú a bezpečnú vzťahovú väzbu s otcom a starými rodičmi na Slovensku, preto cudzie prostredie pestúnov v zahraničí, je zdrojom traumy pre maloleté dieťaťa, ktoré má jediného schopného a dostupného rodiča (otca). Ďalej uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal s faktom, že na Slovensku má dieťa zabezpečenú stabilnú starostlivosť, navštevuje škôlku, prosperuje (čo potvrdila správa kolízneho opatrovníka). Nariadením návratu súd uprednostnil formálnu jurisdikciu pred materiálным blahom dieťaťa, čím porušil článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Porušenie práva na spravodlivý proces videl dovolateľ aj v arbitrárnosti rozhodnutia v otázke prehodnotenia existencie „vážneho nebezpečenstva“ a zmeny rozsudku súdu prvej inštancie. Urobil tak bez toho, aby zopakoval kľúčové dôkazy, najmä výsluch účastníkov a bezprostredné zistenie stavu a názoru dieťaťa, čím porušil zásadu priamosti a ústnosti konania a predstavuje tzv. prekvapivé rozhodnutie, ktoré odníma strane možnosť účinne reagovať na zmenu právneho názoru súdu. S poukazom na uvedený nález Ústavného súdu SR (III. ÚS 87/2024), ktorý sa týkal obdobnej veci toho istého odvolacieho súdu, ktorý nezohľadnil „širší kontext“ a najlepší záujem dieťaťa v zmysle judikatúry EŠLP. Podľa názoru dovolateľa zakladá ignorovanie právneho názoru ústavného súdu SR arbitrárnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolateľ podal návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Navrhol uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Matka maloletej poslala vyjadrenie, v ktorom navrhuje dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu nevyjadril (pričom zo súdneho spisu nevyplýva, že by mu bolo dovolanie doručené).

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolací súd však v konkrétnej veci nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal účastník konania zastúpený v súlade so zákonom, bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že jej dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci, ktorá je upravená v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

9. Dovodateľ napadol uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté vo veci neoprávneného premiestnenia alebo zadržania maloletého dieťaťa do cudziny.

10. V konaní o návrat maloletého do cudziny pri jeho neoprávnenom premiestnení alebo zadržiavaní (§ 123 až § 134 CMP), ktoré treba odlišovať od konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 až § 122 CMP), súd rozhoduje o tom, či premiestnenie alebo zadržanie maloletého bolo neoprávnené a či je daný niektorý z dôvodov na nenariadenie návratu maloletého (§ 123 ods. 1 CMP); dokazovanie v tomto konaní vykonáva len v rozsahu potrebnom na zistenie skutočností významných podľa odseku 1 (§ 123 ods. 2 CSP).

11. V konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania ide o čo najrýchlejšie navrátenie dieťaťa tam, kde predtým žilo a kde môže byť v súlade s právom meritorne rozhodnuté o úprave pomerov k dieťaťu. Z toho dôvodu zakotvuje právna úprava konania o návrat maloletého do cudziny viaceré inštitúty majúce za cieľ rýchle rozhodnutie vo veci a tým aj skrátenie doby neoprávneného premiestnenia alebo zadržiavania maloletého. Práve preto tiež vylučuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v tomto konaní.

12. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/181/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 20/2017) konštatoval, že § 76 CMP treba považovať za osobitné ustanovenie vo vzťahu k všeobecnej úprave dovolania obsiahnutej v CSP. Toto ustanovenie obsahuje výpočet rozhodnutí, proti ktorým dovolanie nie je prípustné, a to ani z dôvodov upravených všeobecným procesným predpisom. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí uzavrel, že prípustnosť dovolania podaného od 1. júla 2016 proti uzneseniu vydanému odvolacím súdom v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania je v zmysle § 76 CMP vylúčená a nemôže ju založiť ani prípadná procesná vada konania uvedená v § 420 CSP.

13. Nadväzujúc na právne úvahy uvedené v judikáte R 20/2017 a prihliadajúc na ďalšie rozhodnutia dovolacieho súdu (1Cdo/207/2017, 2Cdo/260/2018, 6Cdo/2/2017) dospel najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/238/2018 k záveru, podľa ktorého prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému odvolacím súdom v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania nemôže založiť ani okolnosť, ktorá by inak bola relevantná podľa § 421 ods. 1 CSP. Rovnaké právne závery prijal najvyšší súd tiež v konaniach sp. zn. 1Cdo/89/2018, 6Cdo/62/2018 a 6Cdo/171/2018.

14. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade dovolanie nie je procesne prípustné ani podľa § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.